

عقل و سنت از دید علمای شیعه

عده ای از علمای شیعه ۱۲ امامی گفته اند که آخرین کلمات حسین در شب دهم محرم این دو کلمه بوده، توکل و تقدس. و منظورش از ذکر آن دو کلمه عبارت از روشی بود که بایستی پیروان او و فرزندان او در پیش بگیرند.

توکل در مذهب شیعه ۱۲ امامی بدون قید و شرط است. توکلی که دارای قید و شرط باشد توکل شیعه نیست. توکل در شیعه ۱۲ امامی این است که یک شیعه مذهب، اطاعت از امام را واجب بداند و ایمان داشته باشد که او ناظر بر اعمال خود و جامعه است. وقتی دستوری از طرف امام صادر میشود بدون خواستن توضیح، بموقع اجرا بگذارد. برای اینکه توضیح خواستن راجع به دستوری که از طرف امام صادر میشود به مفهوم شک کردن راجع به صحت تشخیص امام میباشد. یک شیعه مذهب، امام را دانای مطلق میداند و نباید در صحت او تردید کند.

یک شیعه مذهب، باید انمه ۱۲ گانه را موجوداتی مافوق بشر بداند و برای آنها قائل به مرتبه ای مافوق انسان باشد که در عرف آن را مقام آسمانی می خوانند.

یک شیعه مذهب که معتقد به تقدس است، ایمان دارد که انمه ۱۲ گانه فقط از حیث شکل انسان بودند و هستند و ماهیت آنها آسمانی است.

استخراج قواعد دین از قرآن در علم اصول دارای مقرراتی است که دانشمند اصولی با رعایت آن مقررات باید احکام دین اسلام را استنباط کند. یک دانشمند اصولی ۱۲ امامی قواعد دین را از چهار منبع استخراج می کند. اول قرآن، دوم سنت، سوم اجماع، چهارم از عقل.

اول قرآن، دانشمند اصولی وقتی دو یا چند آیه قرآن را با هم مطابقت کند و از آنها حکمی استخراج نماید که مورد قبول علمای اسلامی نباشد، ممکن است دچار تکفیر گردد. دومین منبع، که دانشمند اصولی شیعه احکام و قواعد را از آن استخراج میکند، سنت است. سنت در علم اصول نزد علمای شیعه ۱۲ گانه عبارت است از آنچه که از پیغمبر اسلام و انمه ۱۲ گانه بجا مانده و آنها غیر از آن چیزی را به عنوان سنت قبول ندارند. دانشمندان اصولی چند قاعده برای شناسایی احادیث انمه ۱۲ گانه دارند که عبارت است از اینکه حدیث مغایرت با قرآن نداشته باشد، زیرا انمه ۱۲ گانه چیزی نمی گفته اند که با قرآن مغایرت داشته باشد. چهارمین منبع یا ماخذ، برای استخراج احکام از طرف دانشمندان اصولی ... عقل است. در این مرحله دانشمند اصولی از عقل خود جهت استنباط احکام و قواعد دین استفاده می کند و مبادرت به اجتهاد مینماید. چون هر چه بفهمد و بگوید از خود اوست و بدیگران مربوط نیست. ولی عقل دانشمند اصولی شیعه مذهب باید با توجه به سه اصل مذکور در فوق یعنی، قرآن، سنت و اجماع بکار افتد و نه اینکه عقل خود را مانند یک فیلسوف بکار بیندازد که محدود به هیچ حدی نیست.

عقل یک دانشمند اصولی وقتی بکار میافتد نباید از حد قرآن تجاوز کند و نیز نباید از حدود سنت و اجماع تجاوز نماید.

گفتیم رکن چهارم که دانشمند اصولی بدان وسیله قواعد و احکام دین اسلام را استنباط می کند ... عقل ... است و نیز گفتیم عقل در علم اصول نمیتواند از حد سه رکن ابتدایی تجاوز نماید. اگر از حد آن تجاوز کند دانشمند اصولی متهم به تکفیر می شود. بعلت مذکور در فوق و استفاده نکردن از عقل بطوری که مغایر با سه رکن، قرآن، سنت و اجماع باشد، دایره استفاده از عقل دانشمند اصولی محدود می شود.

این کوتاه شده ای بود از شیعه گری ۱۲ امامی، عقل و سنت از دیدگاه علمای شیعه آمده در برگهای ۲۸۷ تا ۲۹۴ دفتر امام حسین و ایران نوشته کورت فریشلر آلمانی. برگردان شده از سوی ذبیح الله منصوری چاپ محمد حسن علمی، چاپ سیزدهم ۱۳۷۷. که درمی یابیم همه چیز در اسلام و شیعه گری باز میگردد به همان کلام الله و نشان دهنده اینست که همه سر و ته از یک کرباسند.

آنجا که یک دانشمند باید از خرد خود بهره بگیرد و بتواند دریافت خود را از کلام الله بازگو کند، خود قرآن و سنت با پوزه بند دهانش را می بندند که لال باشد و سخن نگوید تا مبادا کسی بیدار و هشیار گردد. نتیجه همان میشود که در آغاز شیعه گری هم آمده است.

یک شیعه باید تنها شنونده و فرمانبردار باشد، نه پرسش کننده، همانگونه که در اسلام هم، همه بنده و برده و ... تسلیمند....

بهره یک مسلمان و یا یک شیعه ۱۲ امامی از اسلام و شیعه گری جز این نیست که لال باشد، کر باشد، کور باشد و بی خرد باشد. در این آیین بهره ای بیش از این برایشان پیش بینی نشده است. در غیر این صورت در این جهان تکفیر و اعدام است و در جهان دیگر شکنجه گاه دهشتناک الله چشم براه کافران.

خرد به ما این یاری را بهد تا اندکی بیندیشیم که خدای گردنه بند و گردنه بندان، خدای عشرتکده دار، خدای شکنجه گر، خدایی که بنده و برده و کنیز می آفریند، خدای در خور ستایش نیست، که بنده آل محمد و در خور همه گونه سرزنش است.

به امید بر آگاهی، بیداری و هشیاری.

گردآورنده:

شاهین کاویانی

<http://derafsh-kavivani.com/parsi/>